

Előfizetési árak:
Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Évnyegyedre . . . 1 frt 50 kr.
Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörűbben postai utalvánnyal küldendők.

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyszög centimeter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr, ezen fölül 60 négyszög centimeterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyszög centimeternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 5%, 11 és többszöri beiktatásnál 10%-nyi díjelengedés. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Ismeretlen kézből jött cikkek nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el. Kéziratok vissza nem adtnak.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: Deés Kis-király-utca (Baló-ház)

„Szolnok-Dobokamegye” hivatalos közlönye. s a megyei gazdasági egyesület

A lapot érdeklő mindennemű felszólamlások (reklamációk) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Nyilttári cikkek garmond sora után 30 kr. fizetendő. Hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája a Hon szerkesztőségében, Budapest, Barátoktér 3. sz. Athenaeum I. emelet.

Megjelenik minden vasárnapon.

Buzánk osztályozásának fontossága.

Romániából Budapestre vagy Bécsbe, a gabonaszállítási díjak leszállítottak.

Hazánk gazdaközönségének nem szabad ezt figyelmen kívül, közönbösen venni főleg nekünk erdélyieknek, mint a kik ez által első sorban vagyunk érdekelve. Az aldunai gabonával oly verseny készül termelésünk iparága legfontosabbja ellen, a melylyel előbb-utóbb okvetlen számolnunk kell, a melynek ellensúlyozására minél előbb és alapos számításal törekednie kell. Még most nem elveszett fáradság e törekvés; sőt okszerű intézés mellett sok előny könnyíti a győzelmet.

Igen fontosnak, s a legelső eszközök egyikének tartjuk a verseny meggyőzésére nézve buzánk osztályozását.

Mind egyetemes mezőgazdaságunkra, mind malomiparunkra nézve kiviteli forgalmunkat illetőleg is legfontosabb termékünk a buza. Hazánknak sok kitűnő buzafaja van. Kísérletek által igazoltatott, hogy a magyar buzafajt a külföld dicsért fajai sem lisztbőségére, sem erőre és finomságra nézve meg nem előzik. A külföld piacán épen ez szerzett a magyar lisztnek elismert tekintélyt. Azonban buzafajaink még szabatosan jellemezve nincsenek. Különösen a gazdaközönség nagy része által kellőleg megkülönböztetve, nem is ismertetnek. A különböző fajok ugyanazon vidékeken is, tudva vagy nem tudva, vegyesen természetnek, s természetesen ez uton még a megkülönböztetett hirre kapott helyeken is, bizonytalan korcsok állanak elő.

Jellegezzük buzafajtáinkat szabatosan. Jeleljük meg a termelő vidéket a legjelesebb

A „SZOLNOK-DOBOKA” TÁRCAJA.

A gyümölcs mint táplálék.

(Őszi tárcza.)

Azt ne higgye, kedves kis hugom, hogy ön csupán gyümölccsel megélhet. Jó az is, tápszer az is, hanem csak gyenge tápszer. Ön mégis mindig azzal akar élni. Azt mondja, két fűrt szőlő reggelire, egy pár őszi barack oszonnára, egy néhány szilva vacsorára elég. Az ebédre — igaz-e — hogy akarattal feledkezett meg? Akkora jól esik egy kis erős hús, meg egy kis marhasült? Azt még persze számításba sem veszi, hogy a szőlőhöz reggel, meg a szilvához este finom foszlós fehér cipót kíván enni, mert a nélkül bizony éhesen maradna! Legyen meggyőződve, hogy a gyümölcs olyanforma szerepet visz az étkezésben, mint a fűszer a levesben. Nagyon jó sült hús után, de ha elmarad, az sem nagy baj.

Igazsága van abban kegyednek, ha azt mondja, hogy magával gyümölccsel is el tudna élni. Csak hogy akkor ne az alma, szilva, szőlő-fajokat értse, hanem a kókuszdiót, meg a gesztenyét, a kókuszpálmát, mandolát sat., (hiszen a mesében az óriás a felfalásra szánt királyleányt dióhéjjal hizlalta); ezekkel valahogy csak megél az ember, de ne

fajtákra nézve. Törekedjünk a kiegyenlítésre, — minden vidéken kiválólag az ott legkitűnőbb fajt igyekezzünk természetben.

Hagyjuk el a selejtesebb fajokat. Azután ne erőltessük a buzát oly földben és oly míveléssel, a mely annak meg nem felel. Jó mag, jó mívelés biztosítja a gazdának a hasznót. Föld s munka a selejtes részére is egyenlőleg kell; s a haszonkülönbség mindenestre a selejtes rovására bosszulja meg a gazda gondatlanságát. És ez ismeretekkel s törekvésekkel igyekezzünk lehatni a földmivelő nagy közönség alsó legtömegesebb zöme közé.

Gabona-kereskedésünk szabályozására nézve szintén főkéllék az osztályozás.

Amerika az osztályozásban találta meg azon módozatot, a mely a legtávolabb vidékről megengedi, hogy a megrendelések egyenesen távirati uton is biztosan, gyorsan és minden félreértés s tévedés lehető kizárásával történhessenek. És ez a módozat az, a mely nekünk is a világkereskedelemben legbiztosabban és legnagyobb terjedelemben képes tért nyitni, a melynek életbeléptetésére annál fogva nekünk is mielőbb törekednünk kell.

Buzánk fajtáinak jellegzésére, nézetünk szerint első sorban a vidéki gazdasági egyesületek hivatottak, a melyek a jellegzést a kereskedelmi kamarák és a kereskedő és malomiparos osztály segítségével hajthatják legalaposabban végre. Az, hogy azután a termelés a különböző vidékeken legjobb fajták szerint kiegyenlítettessék: ismét a gazdasági egyesületek legszebb s legháládatosabb feladata.

Igen a gazdasági egyesületek vannak, vagy lennének ez idő szerint a közgazdasági reformok kezdeményezésére, s azoknak

higgye, hogy ha egy pár hétig csak effélékkel táplálkoznék, volna elég ereje, hogy a kotilliót végesvégig tánczolja, s a csárdásban kiválólag kiviradtig részt vehetne.

A mi gyümölccseinkkel — a busosokat értem — azért nem lehetne megélni, mert cukrot, savakat, illó olajokat nagyon bőven tartalmaznak ugyan, de vajmi kevés bennük az izomképező anyag: a fehérje. Pedig az izomerő, s a szellemi munka kifejtése végett erre van ugyancsak nagy szüksége — nemcsak annak, a ki sokat akar a télen táncolni, mint kegyed, hanem annak is, a ki a mosóteknő mellett sohajtozik azokról a boldgokról, kik az általa keményített bokorugrókban járják a kállai kettőst. Ez okból a gyümölcs csak luxus-tápszernek nevezhető, el lehet nála nélkül az ember, s nem szorítkozhatik pusztán annak evésére. De aztán mint kellemes pótlékát a tápláléknak, az egész világon mindenfelé használják. Már Indiában azonban s általában a keleti tartományokban nem nevezhető annyira luxus-tápszernek a gyümölcs, mint nálunk, mert ott olyan táplálékot kíván a test, mely nem fejt ki nagy meleget, (mint a mi nagy zsír- és keményítő-tartalmu étkeink), s a nagy forróságban kellemes a gyümölcs hűsítő hatása az eltikkadt emberre. Ezt különben nálunk is nagyban tanulmányozhatjuk augusztusi meleg napokban egy-egy fél görög dinnye mellett. Közbe legyen mondva, én nem tudom, miért is mondják, hogy az ember dinnyét

átvitelére hivatva. De hogy ezt tehessék, a birtokos osztály, az egész gazdaközönségnek kellene támogatásával azt lehetővé tenni.

Ennek pedig legkevésbé örvendenek a vidéki gazdasági egyesületek, a részvétlenség és indolentia még csak pusztán létezésüket is kérdésessé teszi.

Nem kívánjuk erre példaként felhozni megyénk gazdasági egyesületét, mely bár mily korlátolt anyagi eszközei mellett is, hogy bir feladatának tudatával, s annak betöltésére minden alkalmat megragad, közelebbi választmányi gyűlésének lapuak mai számában olvasható határozatai és intézkedései is elége igazolják.

Támogassuk, — lépjen a gazdaközönség egyesületünkbe, — hogy a szerény tagsági díjak által segéljék elé gazdaságunk vitális érdekeit, s ezeknek alapján teremtsünk magunknak megélhetési utat, módot s biztos forrást.

A közig. bizottság ülésterméből.

Deés, 1880. okt. 8.

Báró Bánffy Dezső főispán az ülést d. e. 10 óra után megnyitván elősorolja azon 59 ügydarabot, melyek ülésen kívül látattak el, és bejelenti az árvaügyi küldöttség által letárgyalt egy ügyet. Egyszersmind tudatja, hogy b. Diószegi Géza főjegyző szabadságon léte okából őt ez ülésen Nagy Lajos aljegyző helyettesítendi, ki előadmányaihoz hozzá is kezd, melyekből kiemeljük azt, mely az országos borászati kormánybiztos megkeresésére vonatkozik, ki az általa közölt az okszerű szüretelési eljárásra tartozó gyakorlati utmutatásból kiosztás végett 50 példányt küld meg. Ezekből 10 példány a megyei gazdasági egyesületnek, 6 Deés város, 4 Szék város

eszik. Igazabban azt kellene mondani, hogy iszik, mert abban olyan kevés a szilárd alkatrészt.

Tehát, mint említők, ha a tápanyagokat tápelemek szerint becsüljük, a gyümölcsfélék igen alacsony fokra helyezendők. A gyümölcsökben többnyire borsav, vagy almacitromsav sat. van, vagy pedig ezeknek egy elegye. Hanem a szőlőre, igazság szerint, soha sem áll az a közmondás, hogy: „savanyu a szőlő,” mert abban még éretlen korában is egy sulyrész savra tíz sulyrész cukor esik. Ezért a szőlő a gyümölcsök királya, nem pedig azért, mert mint Borbecsülő urambátyám mondja, „mivelhogy belőle származik az italok legfaintosabbika: az bor.”

Sajátságos, hogy az ember mindig jobban vágyik az után, a mit nehezen kaphat, mint a mi közelében van. Semper cupimus negata. Ez az oka, hogy olyan nagyon becses előttünk, mérsékelt földövek előtt, a narancs. Pedig ha komolyan összehasonlítjuk a mi égaljunk gyümölccseit a világ bármely égaljának gyümölccseivel: határozottan miénk lesz a pálma. Egy pompás őszi barackhoz, vagy igazi nemes körtéhez képest a narancs csak csecsebecse, nem szólván semmit az ananásról, mely drága voltánál fogva nálunk csupán nyálanság.

A gyümölcsfélék értékének meghatározásában bennünket nemcsak a víztartalom vezet, mint némely nagy tudóst, hanem inkább a gyümölcsök cukor- és illó-olaj-tartalma. Mert ezek adják

polgármesterének, és 4—4 a m. láposi járás-ki-vételével mindenik szolgabírónak küldetik meg. Ez uton föl hívjuk a szőlőtermelő gazdákat e rövid, tisztán érthető, és nagyon hasznos, már a mostani szüret alkalmával szem előtt tartható füzetkére, mely díjtalanul szerezhető meg.

Róth Pálnak a deési sétatéregylet elnökének azon kérése folytán, hogy a Révutczát a piacczal összekötő óvári sétatérnek a volt ev. ref. egyház-telek átídomításának fordítására 2000 gyalognapszám adassék a város közmunka erejéből, 500 napszámunk e célra való fölhasználása megengedett.

Placsintár Ödön aljegyző előadmányai-ból kiemeljük azt, mely a b. főispán előterjesztésére vonatkozik, melynek alapján határozatott, hogy mindenik község jegyzője 1881. év első napjától kezdődőleg keretjére nézve a szolgáló cselédekről pontos nyilvántartást vezetni köteles.

Előadó, Kosztin Todor és érdektársainak Janovics Simon, mint kolozsvári nemzeti színház szakaturai haszonbérletje elleni erdőrongálási ügyben beadott fölebbezésére javasolja, hogy az alispánnak ide vonatkozó határozata, mely szerint fölebbező és társai erdőrontás miatt elmarasztaltattak, hagyassék jóvá.

Bruszt Ignác kir. ügyész indítványozza, hogy a határozat oldassék föl és a fölebbezésben hivatkozott tanuk hallgattassanak ki.

Munteanu Ágoston támogatja ez indítványt annyival inkább, mert a tanuk a szolgabíró által a tárgyalás rendén ki lettek volna hallgatandók.

Szarvadi Pál kir. tanácsos-alispán az előadó javaslatát ajánlja, mert nem lehet tekintetbe venni a panaszlok azon állítását, hogy tanubemondásaikat az első fokban eljár szolgabíró nem vette jegyzőkönyvbe, mert ha ez áll, úgy a szolgabíró fegyelmi vétséget követett el és ennek megtorlása nélkül a tárgyalási iratoktól eltérő határozat nem hozható. Szerinte ezek alapján az előbbi határozat helyben hagyandó és utasítandók fölebbezők, hogy az általok a fölebbezésben felhozottak alapján éljenek a szolgabíró ellen fegyelmi panasszal. Nem tartja helyesnek, hogy minden bizonyíték nélkül kételkednek a szolgabíró igaz eljárásában, ki e súlyos vád ellenében védekezni sem tud, sőt esetleg még a fölebbezők ellen sem fordulhat, mert a legtöbb esetben, magok sem tudják mi van azon írásban, mely saját nevök aláírásával van ellátva, holott írni sem tudnak. Az egész gyártmány az illetők tudtán kívül zugirkászoktól kerül ki és legkisebb hitelt sem érdemel. A kir. ügyész hozzá szólása után szavazattöbbséggel előadó javaslata fogadtatik el.

meg a gyümölcsnek ízét és oamatját. Sőt olykor a gyümölcsben levő sav is nagy befolyással van arra, hogy valamely gyümölcsöt nagyra becsüljünk. Ez az eset például a pöszméténel, mely éretlen korában, mikor a savak nagyobb mennyiségben vannak benne jelen, cedvesebb ételt szolgáltat, mint érett korában. Ez és az ugorka az a két gyümölcs, mely leginkább éretlen korában szerepel az asztalon.

A gyümölcsévesnek izlésgerjesztő, sőt néha étvágyingerlő hatása is van. Sokszor a beteg meg nem eszik mást, mint egy kis befőzött gyümölcsöt, s azon kezdve az evést, jön étvágya hatalmasabb tápszerekre is.

Mindezekből kitűnik, hogy kegyednek teljesen igaza van abban, ha a gyümölcsöt szereti, mert az kellemes üdítő eledel, de akkor legjobban, ha már az ember husocskát is evett.

Hogy a gyümölcsnek mindenek dacára milyen tisztelői voltak minden korban az emberek, mutatja az ó zsidók példája, kiknek várák ostromlása alkalmával is szívökre volt kötve a gyümölcsfák kimélése. De mutatja egyes hatalmasok példája is. Így VII. Ince pápáé, ki főerénynek a gyümölcsfa-ültetést tartotta, valamint Mohamed szultáné, ki a maga kertjében saját császári kezeivel oltogatott.

Jó mulatást a szüreten!

(F. L.)

Következnek Marillai Károly és Pánczél János előadók s utánok Várjon Lajos kir. főmérnök. Az utóbbinak havi jelentéséből hallottuk, hogy a f. évi utmunka felülvizsgálatok az államutakon okt. 10—15-én, a megyei utakon 10-én veszi kezdetét.

Bruszt Ignác kir. ügyész szeptemberi jelentése szerint a törvényszéki fogházban a múlt hóban letartóztatottak átlagos létszáma volt 74, a beteg létszám 5, melyből e hó végén csak 1 maradt beteg. Jelenti egyben, hogy jövőre az 1878. V. törv.-cz. 40. §. rendelkezéséhez képest a központi fogházban kezelendő elítélt foglyok csak is belcegyezésükkel és csupán közmunkára alkalmazhatók, azok e célra a hatóságok megkeresésére — nov. 1-től ápril 30-ig 15 kr és május 1-től okt. 31-ig 20 kr napidíj mellett — rendelkezésre bocsátatnak.

(Vége köv.)

A gazdasági egylet választmányi ülése.

Megyénk gazdasági egyesülete f. hó 5-én választmányi gyűlést tartta gróf Kornis Viktor elnöke alatt. Az először tárgyalt titkári jelentés főlemliti, miszerint a földmívelési miniszter által egyletünk részére is megküldetett: Magyarország borászati térképe, mely térkép Posner Károly Lajos urnál 6 frttal megszerezhető; továbbá csakugyan az irt miniszter által megküldetett egy czélszerű gyümölcs-aszaló mintája, ugyszintén a kendertermelés emelése érdekében egy utasítás az erre szükséges kender-törő és tisztító-gép ábrájával, miután ezekre a megye gazdaközönsége e lapok által, mint az egylet hivatalos közege által értesítve vala, ezeknek öröndetes tudomás vétele mellett az illető miniszternek köszönet szavaztatott. Továbbá bejelenti a titkár, hogy az országos borászati kormánybiztos Miklós Gyula azon felszólítására, a külföldre szállítandó szőlőküldemények közvetítésére egyleti pénztárnok kereskeskedő Demeter Béla vállalkozván, azt annak idejében az egylet hivatalos lapjában közhírré tette.

Tárgyaltattott az erdélyi gazdasági egylet kertészeti szakosztályának Kolozsvárt folyó évi október 28-tól november 3-ig terjedő gyümölcsészeti és kertészeti kiállítás programja s ezzel kapcsolatosan azon föl hívása, miszerint egyletünk is saját kebeléből 5 szakértő tagot küldjön az egyes osztályokba bírálóként. Egyletünk örömmel üdvözlö e kiállítást, s bárha megyénk területén még csak kezdetén van a gyümölcs-tenyésztés és bárha e folyó év a gyümölcs-tenyésztésre nézve nem igen volt kedvező; megbizsa az előjáráságot minden lehetőt megtenni, hogy e kiállításon megyénk gyümölcstermelése is képviselve lehessen. Bíráló tagokul megválasztattak: 1. az alma és körtve csoportba Kovács Samu alelnök; 2. a szőlő és vegyes gyümölcs csoportba Zonda László egyleti kertész; 3. a vetemény és főzelék csoportba Voith János alelnök; 4. a szobakertészeti csoportba Horváth Bertalan választmányi tag; 5. a kertészeti eszközök csoportjába gr. Kornis Viktor elnök.

Olvastattott több gazdasági kérdésekben egy kiküldött bizottság jelentése, melyek közt az állattenyésztés emelése érdekében a járási állatorvosi állomások rendszeresítése hangsúlyoztatik, azonban ennek létesítésére pénzalap nem lévén, s a jelen szűk pénzügyi viszonyok közt azzal terhelné a járásokat nagyon sújtó lenne; határozatott a megyét keresni meg, hogy az előzőtti években ugynevezett községi állatorvosokat, a megyei állatorvos alkalmilag teendőikben oktassa s a szükséges orvosi eszközöket vizsgálja meg és azt szereztessék be, egyszersmint az alispánnak megkeresése is határozatott az iránt, hogy a megyei állatorvost utasítsa, miként a téli időszakban járásonkint felolvasásokat, illetőleg oktatást adjon az erre önként vállalkozó földeseknek.

A megye egyletünkhöz áttette véleményes javaslat tétel végett: a legeltetési jog arányosításáról szóló és a határ s mezőrendőri szabályrendeleteket. Az e tárgyban kiküldött egyleti bizottság beadott véleménye kielégítőnek nem találtatván, ezen szabályrendeletek tüzetes átnézése és pontonkénti véleményezésére Floth F. Adólf és

Voith János azon utasítással küldettek ki, hogy azt e folyó év december 15-ig adják be a megyéhez leendő felterjesztés végett.

Az országos kisbirtokosok földhitelintézetével kötött szerződés tudásul vétetett. A titkár pedig utasittatik, hogy minden egyes kölesönért folyamodót a választmányának hozza tudomására s csak ezután vegye el intézés alá.

A hátralékban lévő tagsági díjakra nézve elhatározatott, hogy mindazok, kik többszöri felszólítás után is hátralékukat be nem fizették, ügyvéd Munteanu Ágostonnak adassanak át felhajtás végett. Péterfi Zsigmond mint alapító, Turcsa Manó mint rendes tagok örömmel fogadtattak. Az egylet tagjai számára kiállítandó oklevelek elkészítésére is intézkedés tétetett, ugyszintén az egylet kertjébe szükséges ojtványok beszerzésére is.

gld.

Vörös kereszt.

A magyar országos segélyező nő-egyesület alapszabályai köteleességévé teszik a megyei választmányoknak azt, hogy minden hóban egy rendes ülést tartson, minek folytán a mi megyei választmányunk azt határozta, hogy ezen ülést minden hó 9-én d. e. 10 órakor tartandja meg, s arra tagjaihoz külön meghívást nem intéz. Ilyen ülés volt folyó hó 9-én is, még pedig az elnök báró Bánffy Dezsőné urnő ő méltósága személyes előlése mellett, tekintélyes tagok jelenlétében; névszerint: dr. Gajzágó Lászlóné, Hatfaludy Józsefné, Kovács Samu, Krémer Sámuelné, Róth Pálné és Szarvadi Pálné urhölgyek, br. Bánffy Dezső 1-ső alelnök, dr. Gajzágó László egészségügyi tanácsos, Mikó Miklós gazda és Tüzes Karácson pénztárnok — urak, előadó: Havas Gyula jegyző volt. Vendégek is megtisztelték jelenlétükkel a gyűlést, névszerint: Vékony Ferenczné urnő, Buday Elek és Vékony Ferenc polgármester — urak.

Tárgyalás alá vétettek a fiókok feliratai és a központi választmány leiratai, melyek mind a szükséghez képest nyertek elintéztést. Nevezetesen, hogy a Szék városi fiók a megyei választmány pénztárnoka által kívánja pénzét kezeltetni, mely óhajnak szíves készséggel adatott hely. A központi választmány leküldött a királyné ő felsége elnöke alatt tartott f. évi közgyűlés fényképéből 28 drbot elárusítás végett, melyekből a gyűlés színe előtt 10 darab rögtön elkel. A kép nagy és tetszetős alakú és rajta számos arcz ki-tűnően van találva, mint a Jókay-é, Apponyi-é, gr. Andrássy-é, Tisza Kálmán, gr. Zichy Jenő, Ivánk Imre-é stb., s ára csak 1 frt 50 kr. A megmaradt képek eladás végett a fiókoknak fog-nak továbbíttatni.

Főlemlítésre méltó, hogy a N.-Honda és Kékes járási fiók megalakításáról még mai napig sem érkezett be a jelentés. Ezek megsürgöttetni határozatnak, minek folytán nincs kétség arra nézve, hogy ezen fiókok is életbe fognak lépni, melyekkel e megyének 10 fiókja lesz.

Még egy sürgetés is volt. Ez a n.-ikládi fiókhoz szólt, mely eddig akadályozva volt a megyei vál. leiratai elintézésében, most már azok letárgyalására kéretett föl. Egyáltalán a czél elérésének biztosítása tekintetéből a pontos és serény működés kívántatnék meg, mi legtöbb fióknál meg is van s mi kétség kívül ezután mindeniknél meglesz.

Az ülés végén Mikó Miklós indítványára elnöknek szíves fáradozásáért köszönet szavaztatott.

VEGYESEK.

— Br. Bánffy Dezső ő nagyságának Deesen.

Marosvásárhelyt, 1880. szeptember 6. — Idei au g. hó 24-ről 50. sz. alatt kelt becses értesítvényéhez csatolt 17 frt. tizenhét forint készpénzt, mint a deési állandó műkedvelő társulat által — néhai Bem József honvédtábornok inségben élő két nővére felsegélésére jöltevőleg felajánlott összeget 18 napló tételszám alatt mai napon bevételeztem, mely tanusított nemeslelkű eljárásért fogadja az igen tisztelt báró úr és czimzett tár-

sulat — nevezett szerencsétlenek nevében elismerő köszönet nyilvánításomat. Kiváló tisztelettel Csiki Károly, tak. pénztári igazgató, mint Bem-szoborügyi pénztárnok.

— **A deési kir. törvényszék felügyelő bizottsága** folyó hó 8-án Deesen, s ugyanezen hó 9-én Szamosujvárt rendes havi ülését megtartván, első helyen miután a deési kir. törvényszék fogházában letartóztatottak közül feltételes szabadon bocsátatást senki sem kérelmezett, az ülés tárgyi hiánya miatt berekesztetett; utóbbi helyen azonban az ottani fegyházból 60 letartóztatott jelentkezőn feltételes szabadon bocsátásra, valamennyi kérelmi jegyzőkönyvei utasításszerű tárgyalás alá vétettek, s az azok iránti bizottsági ajánlatok a kir. igazságügy miniszter ur ö nagy méltóságához fel is terjesztettek. Deés, 4/10. Tenax.

— **Mint értesültünk** a helybeli kir. törvényszéki és szamosujvári kir. járásbírói telekkönyvvezetői állomásokra összesen 60 pályázati kérelem érkezett a kir. törvényszékhez a záros határidő alatt; — a majdan megalakulandó kijelölő bizottságnak nem könnyű feladata leendő annyi szakképzett egyén közül a legkitűnbőket kiszemelni, s kinevezésre felajánlani. Kíváncsiak vagyunk reá kik leendnek szerencsések az állomást elnyerni.

— **Kolozsvári kir. törvényszéki bíró** Horváth Kálmán az „urbéri birtok rendezését, tagosítást és arányosítást tárgyzó törvények és rendeletek” című művére előfizetési felhívást bocsátott ki.

— **A vörös kereszt bethleni járási főegylete** saját pénztára javára f. évi november 6-án képletekkel és szerencse kosárral egybekötött körestélyt rendez. Az ügy élén Bárányffy Dezsőné ö nagysága áll nemes lelkével, leereszkedő kedves és szeretetreméltó modorával, s így az estély látogatottsága, kedélyessége és az elérendő szép anyagi eredmény minden kétséget kizár.

— **A kolozsvári gyümölcskiállításra** gazdasági egyletünk közvetítése által a következő kiállítók jelentkeztek: Demeter Béla, Nagy Elek, Almai Ferencz, Hatfaludi József, Kovács Samu, özv. Ujfalvi Ádámné, Törpényi Lajos, Szappanyos Miklósné, gróf Kornis Viktor, Voith János, Kepes Gyula és a szolnok-dobokamegyei gazdasági-egylet, ezen gyűjtemény közelebből rendeltetése helyére be fog szállíttatni.

— **Meghívás.** Szolnok-Dobokamegye tantestülete folyó évi november 1-én d. e. 10 órakor a polgári fuiskola nagy termében Deesen tartja meg alakuló nagy gyűlését melyre a tantestület egyes tagjai, úgy a tanügy iránt érdeklődő közönség tisztelettel meghivatnak. A gyűlés tárgyai lesznek: 1.) Ideiglenes elnök jelentése; 2.) Költség előirányzat tárgyalása; 3.) Rendes tagok felvétele s tiszteletbeliek választása; 4.) Értekezés a „Fuiskoláról” Szabó Ferencztől; 5.) Pályadíj kitűzése; 6.) Az ideiglenes tisztikar lemondása, új tisztikar s választmányi tagok választása; 7.) Indítványok tárgyalása; 8.) A következő gyűlés helye s idejének megállapítása. Deés, 1880. okt. 14-én. Megbízásból Kádár József, ideiglenes főjegyző.

— **Kádár József** polg. iskolánk derék tanárát, ki tanintézeténél az iskolai takarékpénztár hasznos intézményét meghonosította és vezette azon kitüntetés érte, hogy a nemzet-gazdasági-egyesülettől az említett pénztár körül kifejtett buzgóságáért 25 frt jutalomban részesült.

— **A kecskeméti vidéki gazdasági egyesület** által Kecskeméten szeptember 26-án rendezett kiállítás teljes sikert aratván; a tárlat szeme-fénye t. i. a gyümölcs át fog tétetni az erdélyi gazdasági egylet kiállítására, mely szíves készség nagy köszönetre kötelezi úgy a rendező bizottságot, mint egyáltalában minden tanulni vágyó erdélyrészi gyümölcstenyésztőt.

— **Kis József** gyümölcsészeti vándor-tanár Erdő-Szt.-Györgyön gyümölcs-kiállítást rendezett. Hát megyénk vándor-tanára „hol késik az éji homályban.?”

— **A Bem-szobor** leleplezése ünnepélyén Deés városát Kozma Döme és Pánczél János fogják képviselni.

— **A szathmár-nagybányai vasút** ügyében a

minisztériumnál járt küldöttség előadása szerint a vasúti költségvetéssel, a vállalkozókkal szerződésekkkel már ez évi decz. 1-ső napjára készen lesznek; s minthogy az állami pártfogás felől biztositott a küldöttség, remélhető, hogy kellő erély mellett e vasút már a jövő ősz után átadható lesz a forgalomnak.

— **Necrolog. Literáti Bányai István** élete 88-ik évében, folyó hó 9-én bevégezte földi pályáját. Mint buzgó egyházi tag, mint fáradhatlan gazda és jó hazafi; ki mint serdülő ifju magyar nemes I. Napoleon korszakában az utolsó nemesi felkelésben, mint Insurgens részt vett, nemes Deés városából minden kortársait túlélve. Béke lengjen porai felett.

— **Kossuth Lajos** iratai francia kiadásához külön előszót irt, mely, hir szerint, igen éles megjegyzéseket tartalmaz Ausztria ellen. — **Romániában** folyvást oroszellenes a hangulat s az orosz pénzen fentartott bukaresti lap e napokban előfizetők teljes hiánya miatt megszűnik. — **Lembergben** az egyetemi ifjuság aláírási felhívást bocsátott ki a Marosvásárhelyt megjelenő Bem-albumra. — **A honvédelmi** minisztérium a honvédségi fegyvereknek a bécsi arsenálban leendő átalakítását tervezi. — **A tőzsdén** nagy volt a mult vasárnap az ijedelem. Az értékpapírok árfolyama rohamosan hanyatlott. Oka egyedül a külpolitikai bonyodalmaktól való félelem volt; a flottatüntetésről s Gladstone keleti politikájától a tőzsde sokkal inkább megijedt, mint a török kormány és az albánok. Egyes spekulánsok igen nagy összegeket vesztek. — **A kiskörösi** Petőfi-ház ünnepélyes átvételénél, mint halljuk, Jókai Mór fog beszédet mondani, Komócsy József pedig alkalmi költeményt szaval. A házat nyolczszáz forintért vette meg az írók és művészek társasága közadakozásból. — **Dulcignó** utczáin hétfőn felolvasták a szultán rendeletét, mely megparancsolja a város átadását Montenegrónak. Az európai nagy hatalmasságok eddigi megállapodásai szerint bizonyos, hogy Duleignó átadásának sikerültekor a flotta feloszlik. — **Ruscukban** Károly román és Sándor bolgár fejedelmek e hó végén találkozni fognak.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

II,841. sz. 1880.

Pályázati hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegye területén alakított 22. nevezetesen: a deési járásban 4. a nagy-ilondai járásban 3. a csáki-gorbói járásban 3. a kékesi járásban 3. a magyar-láposi járásban 4. a bethleni járásban 3. és a szamosujvári járásban 3. községi körorvosi állomások közül 19 orvosi állomás betöltésére nézve, melyekkel egyenként évi 200 frt fizetés és 100 frt lakbér van összekötve pályázat nyittatik, és pályázni kívánók felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványait, az illetékes járási szolgabíróhoz folyó évi november 30-ig annál is inkább adják be, mert a későbbben beadandó folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

A körorvosi választások folyó évi december 15-re tüzetvén, minden egyes körorvosi állomásra nézve külön-külön az illető járási szolgabíró székhelyén fog megtartatni.

Deesen, 1880. szeptember 28-án

Szarvadi Pál,
kir. tanácsos-alispán.

A m. kir. pénzügyminisztériumtól.
4100. sz.

Körrendelet

valamennyi törvényhatósághoz.

(Vége.)

A benyújtandó törvényjavaslat ezenkívül leginkább a bizottság tanácskozásainak menetére, és a felszólamlásokmi módon való érvényesítésére vonatkozik, s általában oly intézkedéseket célzó, a melyek általa munkálatok minnél gyorsabb és cörectebb keresztül vitelének lehetősége éretik el, és míg egy részről az egyesek érdekei s jogai teljesen

meg óvatnak, addig más részről a helyes egymásután és a rendelkezésre álló idő pontos be rendezése által a munkálatok gyorsabb haladását biztositatik. — Noha a fentebbiek szerint a törvény módosítása felette kívánatos, sőt szükséges; nem tartom helyesnek a törvény oly mérvű megváltoztatását, amint azt a törvényhatóságok nagyrésze óhajtotta, hogy tudniillik „a törvény 19. §-a, melyszerint a tiszta jövedelmi k'számításnak alapjául használandó bejegyzett terményárak az 1867.—1872. évig terjedő 6 évi időszakból veendő, akkent módosítsassék, hogy azok az 1872.—1877-ig lefolyt 6 évből vétessenek alkalmazásba, mivel nézetük szerint ama 6 évben mesterségesen elcsigázott és egy század alatt ritkán visszatérő magas árak léteztek, melyek azonban a következő években csak hamar rohamosan alászálltak“, mert 1-ör a mellett, hogy az általános új földadókataszternek a törvényben világosan kifejezett egyedüli céljára, a földadónak helyes arányban való felosztására nézve teljesen azonos az, hogy mely évek árai vétetnek a számítás alapjául, ha a számítás mindenütt ugyanazokkal történik, azon nagy munka és költség, melybe az áraknak a munkálatok jelenlegi állásában való megváltoztatása kerülne nem volna indokolható; de 2-or az árak megváltoztatása által épen az ellenkezője éretnek el annak, a mit a törvényhatóságok attól várnak; mivel a budapesti kereskedelmi kamarának bekívánt kétségtelenül hiteles kimutatása szerint, a terményárak az 1867.—1872. és 1872.—1877. évekig terjedő két hatévi időszak átlagát összehasonlítva, az utóbbi év árai minden egyes terménynél, és a termények összegénél 9 egész százalékkal mulják felül az 1867.—1872-ig terjedő hat évi időszak átlagát. Nem kevésbé volna helytelen a takarmány és trágya számításba vételénél a leszármaztatott árak mellőzése, és azok értékének más árakkal való kiszámítása, mert eltekintve azon nagy munkától és az azzal járó nagy költségtől, mely ezen változtatás által előállana, a cataststeri számításoknál figyelembe veendő takarmány és trágya árak helyes és arányos megállapítására nincs más út, mint azok táp illetőleg gazdasági értékének számba vétele, mivel a piaci árak, melyeken a termelhető összes takarmánynak csak igen csekély része adható el, ott hol jegyeztetnek is a takarmánynak oly magas értékét eredményeznék, a minőt arra nézve a gazdaságban felhasználás által elérni nem lehet; az esetleges helyi árak pedig az épen létező termelési és fogyasztási viszonyok szerint annyira változnak, hogy azokat a tisztajövedelmi kiszámításoknál épen helyes arány szempontjától nem lehet használni; — lehetségesnek tartom ugyan, hogy a trágya és takarmány leszármaztatott árai gazdasági értéküktől eltérőleg helyel-hellyel túlmagasan vétettek fel, helyes arány elérhetése érdekében tehát az e részbeni hibás számítás szükségképen kiigazítandó, és ha ezt az e részben utasított cataststeri közegek kellő mérvben nem eszközölnék, meg vagyok győződve, hogy a vég elhatározásra hivatott földadó bizottságok az ily hibás felszámításokat a tényleges viszonyoknak megfelelőleg helyre fogják igazítani. Midőn ezeket a törvényhatóságok tudomására hozom egyuttal azon reménynek adok kifejezést, hogy ezen az ország, mint kiválólag földmivelő ország legbensőbb érdekeit érintő, tehát a gazdaközönségre nézve nagy fontosságu és horderejű földadó szabályozási ügy iránt, úgy a hatóságok, mint a gazdaközönség részéről eddig nyilvánult közönyt sőt idegenkedést — meleg érdeklődés fogja felváltani, mert a törvény főcélja tudni illik a földadó arányos felosztása csak úgy érhető el és földadó szabályozás nagy feladata helyesen és gyorsasággal csak akkor oldható meg, ha az annak végrehajtására hivatott közegek a törvényhatóságok, községek, földadó bizottságok és egyesek által kellő támogatásban részesítettnek, egyszersmind felhívom a törvényhatóságokat, hogy a földadó szabályozásra vonatkozó minden ügyben gyorsan és pontosan intézkedjenek, a cataststeri igazgatóságok a törvény értelmében hozzájuk intézett megkereséseinek eleget tegyenek, különösen az időnként esetleg választandó földadó szabályozási bizottsági tagok megválasztását haladék nélkül eszközöljék, a megválasztottak neveit a cataststeri

igazgatóságokkal azonnal tudassák, a községi házak számozásának kiigazítását illetőleg az időközben épülteknek új számokkal való ellátását az igazgatóságok felszólítására rögtön elrendeljük és foganatosítsák, mivel azok számozatlan vagy hibásak, különösen oly községekben, a melyekben több hasonló nevű birtokos fordul elő, a birtoklái viszonyok tisztába hozatalát meg nehezíti, sőt sok esetben lehetetlené teszi, a községi előjáróknak pedig szigorúan meghagyják, hogy a catastri közlegek által hozzájuk intézett meg-

kereséseknek rögtön megfeleljenek, különösen a becsőbiztosok által eleve kitűzött és tudomásukra hozott határnapokat kellőleg közhírré tegyék, a biztosokat ideje korán értesítsék, a becsőbiztosok részére rendes időre kellő irodai helyiségről gondoskodjanak, a szükséges és pedig oly birtok bementő, a ki a határt közhírré ismeri, valamint azon kocsi, mely a becsőbiztosok a község határán belül fuvarozandja, az általa kitűzött órára pontosan kiállítsák és a községi földadó bizottságnak legalább néhány tagját a munkához naponta ki-

rendeljük. Elváróm ezek után a törvényhatóságoktól, hogy a tisztikarnak felelősség terhe alatt kötelességévé teendik, miként a községeket kötelességeik teljesítésében kellő szigorral ellenőrizzék és a községeknek a catastri közlegek által bejelentendő vagy más úton tudomásra juttatandó mulasztásait esetenként szigorúan megbüntessék.

Budapest, 1880. július hó 30-án.

Gróf Szapáry s. k.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

H I R D E T É S E K.

Sz. 12,050.—1880.

Árlejtési hirdetmény.

Deésen a Postaútczában lévő — Szolnok-Dobokamegye közönsége által a királyi kincstártól vásár útján megszerzett épületnek honvédlaktanyává leendő átalakítása céljából, pályázatot nyitok s a versenytárgyalás határnapjául **f. év november hava 22-ikének d. e. 10 óráját** a megyeház tanácskozási termében megtartandóul ezennel kitűzöm.

Az építkezési költségek az előmérés és költségvetés alapján 14,981 frt 56 krban állapítottak meg.

Vállalkozó a megye készletében lévő cserépanyagot a költségvetés V. szakasza alatt felvett árban köteles átvenni.

A felvállalt munka a **jövő 1881. évi augusztus utolsó napjáig** befejezendő és lakhatásra készen számba adandó lesz.

A szóbeli árlejtés megkezdéséig szabályszerűen kiállított s 5% bántpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók, mely összeget vállalkozó 7%-ra kipótolni köteles leendő. Bélyegilletékeket és más nemű ezen vállalatból eredő költségeket vállalkozó hordozni köteles.

A részletes árlejtési feltételek a megyeháznál a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Deés, 1880. október 15-én.

Az alispán helyett:

Br. Diószegi Géza,

főjegyző.

1—3

Haszonbér.

Szolnok-Dobokamegyéhez tartozó M.-Köblös községben és határán, Deés és Szamosújvár városoktól 3 órányira, egy 600 catastralis hold szántó, kaszáló és 300 hold legelőből álló birtok, 34 1/3 telek után való regálé jog, egy újból épített két kövő vizimalom, szőlő, gyümölcsös és jókarban lévő gazdasági épületekkel együtt 1881. április 24-től kezdve 6 vagy több évre is haszonbérbe adandó. Értekezhetni ügyvéd Bokros Eleknel Kolozsvárra, s ügyvéd Hersényi Bálintnál Deésen.

6—6

Eladó szőlőtermés.

Horváth Györgynének a Szent-Péter-hegyen lévő szőlőtermése eladó.

Ertekezhetni tulajdonossal Deésen.

Sz. 8559.—1880.

1—4

Pályázat.

Somkerék, Kócs, Magosmart és Virágosberek községek segéd-körjegyzői állomása lemondás folytán üresedésbe jöven — ezen állomásra évi 120 frt fizetés mellett Somkerék községében való lakással pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtok felhivatnak pályázatukat az 1871-ik év XVIII-ik t.-cz. 74-ik §-ának megfelelő módon felszerelve folyó év november hó 10-ig alólírothoz benyújtani.

A választás november hó 11-én d. e. 10 órakor fog Somkereken megtartatni.

Szolnok-Dobokamegye bethleni járás szolgabírójától.

Bethlen, 1880. október hó 4-én.

Floth F. Adólf,
szolgabíró.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH Budapest.

A közlegő időnyre ezennel ajánljuk dusan felszerelt rakárunkat, malmok, szecskavágók, repázók s egyéb gépek beszerzésére, s egyidejűleg bátrak vagyunk az alkalmat felhasználva, a nagyrédmű gazdalközségét arra figyelemztetni, hogy folyó évi szeptember hó 19-től 22-ig **BEKES-OSABÁN** megtartott gazdasági gépkiállítás és gépversenynél, gépeinknek használatátlanul kiűnő szerkezete és szabatos munkája a bizottság által **7 darab ezüst-éremmel** lett kitűtetve és pedig: az egyetlen nagy ezüst-éremmel **szállítható 4 fogatú tisztító szerkezet** és székkel készülő kékellátott **járgány** **eséplőpépek**; — a legnagyobb kitűtetés egy nagy ezüst-éremmel **V. R. S. I. jegyű 3 vasúti eke**; — az egyedül e oéla kitűzött ezüst-érmekek pedig **konkoly választó gépeink** (Trienörök), — **szeeska-vágóink**, — **rögtörőink**, — **repázóink** s b. Gőz gépek a kiállításból egyáltalán ki voltak zárva.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH,

Budapest, vaczi-körút 80. sz.

2—8

Ménés eladás.

Néhai Gróf Kornis Miklós baczai ménese a régi erdélyi fajból származik, — részletesen:

- 16 drb anya-kancza, abból 5 kis csikóval;
- 5 drb 3 éves csikó;
- 6 drb 2 éves csikó;
- 9 drb 1 éves csikó.

Egy drb telivér ménló Kétes (apja Ibrahim, anyja Queeustown) szabadkézből jutányos áron eladó, — a vételt október hó 15-től november hó 1-ig mindennap esz- közölhetni Baczán.

Bacza, 1880. szeptember 29.

Brunner Károly,
jóság-igazgató.

3—3